

Vergaderjaar 2011–2012

33 000 V

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2012

Nr. 133

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 januari 2012

In april 2010 vond op uitnodiging van de VS in Washington de Nuclear Security Summit (NSS) plaats. Mijn ambtsvoorganger zond de Kamer op 14 april 2010 een brief met het verslag van deze top (32 123 V, nr. 83). Tijdens die top werd besloten dat in 2012 een volgende bijeenkomst wordt gehouden in Zuid-Korea. Deze tweede top zal plaatsvinden op 26 en 27 maart 2012. De Nederlandse delegatie zal worden geleid door minister-president Rutte.

De NSS is een initiatief van President Obama in 2010. De top beoogt op het hoogste politieke niveau aandacht te verzekeren voor de dreiging van nucleair terrorisme en het tegengaan van illegale handel van nucleair materiaal. Het is in Seoul de bedoeling de voortgang sinds de top in Washington te inventariseren en waar nodig voornemens bij te stellen.

Naast de terugblik op de voortgang sinds 2010 zal deze tweede top gaan over de coördinatie en consolidatie van bestaande nucleaire beveiligingsinstrumenten, de versterking van de rol van het Internationale Atoomenergie Agentschap (IAEA), het terugdringen van het gebruik van hoogverrijkt uranium en de bestrijding van illegale handel in nucleaire materialen. Verder is, in het licht van de tsunami in Japan en de gevolgen daarvan voor de kerncentrale in Fukushima, ook de synergie tussen nucleaire veiligheid en nucleaire beveiliging op de agenda van de top gezet.

De NSS speelt een centrale rol in het Nederlandse veiligheids- en non-proliferatiebeleid. Nucleair terrorisme is één van de grootste en meest actuele bedreigingen van de veiligheid in de wereld. Deze veiligheidsrisico's komen al lang niet meer alleen van staten of regimes die hun verantwoordelijkheden ontlopen en hun verplichtingen niet nakomen. In toenemende mate is er het gevaar dat nucleair materiaal in

handen valt van niet-statelijke actoren, zoals terroristen en de georganiseerde misdaad.

De Nederlandse inzet tijdens de top in Seoul is er dan ook op gericht politiek leiderschap te tonen en concrete acties na te streven. Dus niet alleen woorden, maar ook daden. Zo wil Nederland, in overleg met de Nederlandse industrie, voldoen aan de hoogste eisen van beveiliging. Ook is Nederland bereid afspraken te maken om het gebruik van proliferatiegevoelig hoogverrijkt uranium binnen afzienbare tijd te vervangen door laagverrijkt uranium. Deze kwestie speelt een rol bij de productie van nucleaire farmaceutische producten, waarvan Nederland een vooraanstaande producent is. Het spreekt vanzelf dat Nederland er op toeziet dat die vervanging nooit ten koste gaat van de belangen van de patiënten.

Daarnaast wil Nederland de rol van het IAEA versterken, met name op het gebied van de samenhang en synergie tussen nucleaire veiligheid en beveiliging. Het IAEA moet de normstellende organisatie zijn, die de actieplannen van de NSS vertaalt in concrete universele richtlijnen. Bovendien dient voorkomen te worden dat er duplicatie optreedt in het stellen van deze normen en daar kan de IAEA eveneens een belangrijke rol bij spelen.

Eén van de concrete bijdragen van Nederland aan de activiteiten van de NSS is het bevorderen van internationale samenwerking op het gebied van nucleair sporenonderzoek. Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI), dat wereldwijd een toonaangevende rol speelt, heeft initiatieven genomen die bijdragen aan die samenwerking. In het bijzonder gaat het om het ontwikkelen van een visie op deze nieuwe tak van wetenschap, het inventariseren van de beste methoden en praktijken, het opzetten van een oefening van nucleaire en forensische experts en het maken van een lexicon met termen en definities. Dit project, dat door het Ministerie van Buitenlandse Zaken samen met het NFI en Interpol wordt gefinancierd, heeft een looptijd van 2 jaar en vereist veel onderzoek en internationaal overleg. De resultaten zullen pas na de top in Seoul zichtbaar worden.

Het huidige voorzitterschap van de NSS, Zuid-Korea, heeft zich in de aanloop naar de top van Seoul gebogen over de vraag welk land het beste is gepositioneerd om de derde (en vooralsnog laatste) top, in 2014, te organiseren. Korea heeft Nederland vervolgens gevraagd deze taak op zich te nemen. Het officiële besluit over de nieuwe voorzitter wordt in Seoul door de regeringsleiders genomen.

De Nederlandse regering ziet dit verzoek als een uitdrukking van vertrouwen en als het resultaat van de actieve rol die ons land in de afgelopen jaren op het terrein van non-proliferatie heeft gespeeld. Zij heeft dan ook positief gereageerd op dit verzoek. Voorop staat daarbij dat het voorkomen van nucleair en radiologisch terrorisme voor Nederland een topprioriteit is. De doelstellingen van de NSS sluiten nauw aan bij het belang dat ons land van oudsher hecht aan de bevordering van de internationale rechtsorde. Nederland is bovendien als internationaal logistiek knooppunt met grote doorvoerhavens als Rotterdam en Schiphol en als land met een geavanceerde nucleaire industrie kwetsbaar voor smokkel van nucleaire en radiologische materialen. Het is direct in het Nederlandse belang om de maatregelen voor de beveiliging van nucleair materiaal op hoog politiek niveau te coördineren.

Met het organiseren van de top in 2014 kan Nederland daadwerkelijk bijdragen aan het vertalen van politiek leiderschap in concrete actie.

Daarmee bevordert Nederland een veiliger wereld.

De minister van Buitenlandse Zaken,
U. Rosenthal